

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

1 päivänä elokuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Luonnollisten henkilöiden suojelu henkilötietojen käsittelyssä – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 7 ja 8 artikla sekä 52 artiklan 1 kohta – Direktiivi 95/46/EY – 7 artiklan c alakohta – 8 artiklan 1 kohta – Asetus (EU) 2016/679 – 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohta ja 3 kohdan toinen alakohta – 9 artiklan 1 kohta – Rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamisen kannalta tarpeellinen käsittely – Yleisen edun mukainen tavoite – Oikeasuhteisuus – Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely – Kansallinen säännöstö, jossa veloitetaan julkaisemaan internetissä tietoja, jotka sisältyvät julkishallinnossa työskentelevien luonnollisten henkilöiden taikka julkisia varoja saavien yhdistysten tai laitosten johtajien sidonnaisuusilmoituksiin – Eturistiriitojen ja korruption ehkäiseminen julkisella sektorilla

Asiassa C-184/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin, Liettua) on esittänyt 31.3.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.4.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

OT

vastaaan

Vyriausioji tarnybinės jaikos komisija,

jossa asian käsittelyyn osallistuu

Fondas ”Nevyriausybinijų organizacijų informacijos ir paramos centras”,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti L. Bay Larsen, jaostojen puheenjohtajat A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, N. Jääskinen, I. Ziemele ja J. Passer sekä tuomarit M. Ilešič (esittelevä tuomari), J.-C. Bonichot, A. Kumin ja N. Wahl,

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Liettuan hallitus, asiamiehinään K. Dieninis ja V. Vasiliauskienė,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan M. Russo, avvocato dello Stato,
- Suomen hallitus, asiamiehenään M. Pere,
- Euroopan komissio, asiamiehinään S. L. Kalėda, H. Kranenborg ja D. Nardi,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.12.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) (EUVL 2016, L 119, s. 1; jäljempänä yleinen tietosuojasetus) 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan e alakohdan ja 9 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat OT ja Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (julkishallinnon eettinen valvontalautakunta, Liettua) (jäljempänä valvontalautakunta) ja jossa on kyse valvontalautakunnan päätöksestä, jolla todetaan, ettei OT ole noudattanut velvollisuuttaan tehdä sidonnaisuusilmoitus.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

Korruption vastainen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus

- 3 Kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet korruption vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen, joka hyväksyttiin Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen 31.10.2003 antamalla päätöslauselmalla 58/4 ja tuli voimaan 14.12.2005, ja Euroopan unioni hyväksyi sen 25.9.2008 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2008/801/EY (EUVL 2008, L 287, s. 1).
- 4 Kyseisen yleissopimuksen 1 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Tämän yleissopimuksen tarkoituksena on

- (a) edistää ja vahvistaa toimenpiteitä, joilla torjutaan ja vastustetaan korruptiota tähänastista vaikuttavammin ja tehokkaammin,

--

(c) edistää rehellisyyttä, vastuullisuutta sekä julkisten asioiden ja julkisen omaisuuden asianmukaista hoitoa.”

5 Mainitun yleissopimuksen 7 artiklan 4 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Sopimusvaltiot pyrkivät kansallisen lainsäädäntönsä peruseriaatteiden mukaisesti ottamaan käyttöön, ylläpitämään ja vahvistamaan järjestelmiä, joilla edistetään läpinäkyvyyttä ja torjutaan eturistiriitoja.”

Lahjontaa koskeva rikosoikeudellinen yleissopimus

6 Lahjontaa koskevan rikosoikeudellisen yleissopimuksen, jonka Euroopan neuvosto on tehnyt 27.1.1999 ja jonka kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet, johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”korostavat, että lahjonta on uhka oikeusvaltioperiaatteelle, demokratialle ja ihmisoikeuksille, heikentää hyvää hallintoa, oikeudenmukaisuutta ja yhteiskunnallista tasa-arvoa, vääristää kilpailua, estää taloudellista kehitystä ja vaarantaa demokraattisten instituutioiden vakauden ja yhteiskunnan moraalisen perustan”.

Unionin oikeus

Virkamiesten välisen lahjonnan torjumisesta tehty yleissopimus

7 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla tehdyn sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskevan yleissopimuksen (EYVL 1997, C 195, s. 2), joka tuli voimaan 28.9.2005, 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Lahjuksen ottaminen”, määrätään seuraavaa:

”1. Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan lahjuksen ottamisella virkamiehen tahallista tekoa, jolla hän vaatii tai ottaa vastaan suoraan tai kolmannen välityksellä mitä tahansa etuja itselleen tai kolmannelle tai hyväksyy lupauksen sellaisista eduista korvaukseksi siitä, että hän toimii virkavelvollisuksiensa vastaisesti tai jättää virkavelvollisuksiensa vastaisesti toimimatta virkatehtävissään tai virkatehtävien hoitamiseen liittyviä tehtäviä suorittaessaan.

2. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdassa tarkoitetut menettelyt määritellään rikoksiksi.”

8 Kyseisen yleissopimuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Lahjuksen antaminen”, määrätään seuraavaa:

”1. Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan lahjuksen antamisella tahallista tekoa, jolla luvataan tai annetaan suoraan taikka kolmannen välityksellä virkamiehelle itselleen tai kolmannelle minkä tahansa laatuinen etu siitä, että hän toimii virkavelvollisuksiensa vastaisesti tai jättää virkavelvollisuksiensa vastaisesti toimimatta virkatehtävissään tai virkatehtävien hoitamiseen liittyviä tehtäviä suorittaessaan.

2. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdassa tarkoitetut menettelyt määritellään rikokseksi.”

Direktiivi 95/46/EY

9 Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (EUVL 1995, L 281, s. 31) johdanto-osan 10, 30 ja 33 perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”(10) henkilötietojen käsittelyä koskevien kansallisten lainsäädäntöjen tavoitteena on taata perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittaminen, erityisesti yksityisyyttä koskevan oikeuden kunnioittaminen, joka tunnustetaan myös ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn Euroopan yleissopimuksen 8 artiklassa ja yhteisön oikeuden yleisissä periaatteissa; tämän vuoksi lainsäädäntöjen lähentäminen ei saa johtaa lainsäädännöllä turvattavan tietosuojan heikentymiseen, vaan sillä on päinvastoin varmistettava tietosuojan korkea taso yhteisössä,

--

(30) lisäksi, jotta henkilötietojen käsittely olisi laillista, käsittelyllä on oltava rekisteröidyn suostumus tai käsittelyn on oltava tarpeen rekisteröityä sitovan sopimuksen tekemiseksi tai täytäntöön panemiseksi, lain noudattamiseksi, yleistä etua koskevan tai julkisen vallan käyttämiseen liittyvän tehtävän suorittamiseksi taikka tietyn henkilön perustellun edun vuoksi, sillä edellytyksellä, että rekisteröidyn etua tai oikeuksia ja vapauksia ei syrjäytetä; --

--

(33) luonteeltaan sellaisia tietoja, jotka voivat loukata yksilön perusvapauksia tai yksityiselämää, ei pitäisi käsitellä, paitsi rekisteröidyn nimenomaisella suostumuksella; tästä kiellosta on kuitenkin nimenomaisesti poikettava erityisten tarpeiden vaatiessa etenkin, jos kyseisten tietojen käsittely suoritetaan terveyteen liittyviä tarkoituksia varten sellaisten henkilöiden toimesta, joita koskee lakisääteinen salassapitovelvollisuus, tai tiettyjen yhdistysten tai säätiöiden sellaista oikeutettua toimintaa varten, jonka tarkoituksena on mahdollistaa perusvapauksien toteutuminen”.

10 Kyseisen direktiivin tavoite määriteltiin sen 1 artiklassa, jossa säädettiin seuraavaa:

”1. Tämän direktiivin mukaisesti jäsenvaltioiden on henkilötietojen käsittelyssä turvattava yksilöille heidän perusoikeutensa ja -vapautensa ja erityisesti heidän oikeutensa yksityisyyteen.

2. Jäsenvaltiot eivät voi rajoittaa tai kieltää henkilötietojen vapaata liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä syistä, jotka liittyvät 1 kohdan mukaisesti turvattavaan suojaan.”

11 Mainitun direktiivin 2 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- a) 'henkilötiedoilla' kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä ('rekisteröity') koskevia tietoja; tunnistettavissa olevana pidetään henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa, erityisesti henkilönumeron taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella,
- b) 'henkilötietojen käsittelyllä' ('käsittely'): kaikenlaisia sellaisia toimintoja tai toimintojen kokonaisuuksia, joita kohdistetaan henkilötietoihin joko automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai manuaalisesti, kuten tietojen kerääminen, tallentaminen, järjestäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen, tiedon haku, kysely, käyttö, luovuttaminen siirtämällä, levittämällä tai asettamalla muutoin saataville, yhteensovittaminen tai yhdistäminen sekä suojaaminen, poistaminen tai tuhoaminen,

--”

- 12 Direktiivin 95/46 II luku, jonka otsikko oli ”Yleiset säännöt henkilötietojen käsittelyn laillisuudesta”, oli jaettu yhdeksään jaksoon.
- 13 Kyseisen direktiivin I jaksossa, jonka otsikko oli ”Tietojen laatua koskevat periaatteet”, olevassa 6 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että

- a) henkilötietoja käsitellään asianmukaisesti ja laillisesti,
- b) henkilötiedot kerätään tiettyä nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä myöhemmin saa käsitellä näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. --
- c) henkilötiedot ovat asianmukaisia, olennaisia eivätkä liian laajoja siihen tarkoitukseen, mihin ne on kerätty ja missä niitä myöhemmin käsitellään,

--

2. Rekisterinpitäjän on huolehdittava 1 kohdan noudattamisesta.”

- 14 Saman direktiivin II jaksossa, jonka otsikko oli ”Tietojenkäsittelyn laillisuutta koskevat periaatteet”, olevassa 7 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että henkilötietoja voidaan käsitellä ainoastaan,

--

- c) jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän laillisen velvoitteen noudattamiseksi,

tai

--

- e) jos käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai sellaisen julkisen vallan käyttämiseksi, joka kuuluu rekisterinpitäjälle tai sivulliselle, jolle tiedot luovutetaan, tai

--”

- 15 Direktiivin 95/46 III jaksoon, jonka otsikko on ”Tietojenkäsittelyn erityiset ryhmät”, kuuluvassa 8 artiklassa, joka koskee ”erityisiä tietoryhmiä koskevaa tietojenkäsittelyä”, säädettiin seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on kiellettävä sellaisten henkilötietojen käsittely, jotka koskevat rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista tai filosofista vakaumusta tai ammattiliittoon kuulumista, sekä terveyteen ja seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyvien tietojen käsittely.

--

4. Ottaen huomioon tarvittavat suojatoimet jäsenvaltiot voivat, tärkeää yleistä etua koskevasta syystä, toteuttaa muita kuin 2 kohdassa säädettyjä poikkeuksia joko kansallisella lailla tai valvontaviranomaisen päätöksellä.

--”

Yleinen tietosuojasetus

- 16 Yleisen tietosuojasetuksen 94 artiklan 1 kohdan mukaisesti direktiivi 95/46 kumottiin 25.5.2018 alkaen. Yleisen tietosuojasetuksen 99 artiklan 2 kohdan mukaan sitä sovelletaan tästä samasta ajankohdasta lähtien.

- 17 Kyseisen asetuksen johdanto-osan 4, 10, 26, 35, 39 ja 51 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Henkilötietojen käsittely olisi suunniteltava niin, että se palvelee ihmistä. Oikeus henkilötietojen suojaan ei ole absoluuttinen; sitä on tarkasteltava suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa ja sen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti oltava oikeassa suhteessa muihin perusoikeuksiin. Tässä asetuksessa kunnioitetaan kaikkia perusoikeuksia ja otetaan huomioon [Euroopan unionin] perusoikeuskirjassa [(jäljempänä perusoikeuskirja)] tunnustetut vapaudet ja periaatteet sellaisina kuin ne ovat vahvistettuina perussopimuksissa, erityisesti jokaisen oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan, oikeus henkilötietojen suojaan, ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus, sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, elinkeinovapaus, oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä oikeus kulttuuriseen, uskonnolliseen ja kielelliseen monimuotoisuuteen.

--

(10) Jotta voitaisiin varmistaa yhdenmukainen ja korkeatasoinen luonnollisten henkilöiden suojeleminen ja poistaa henkilötietojen liikkuvuuden esteet unionissa, luonnollisten henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojeleminen näiden tietojen käsittelyssä olisi oltava vastaava kaikissa jäsenvaltioissa. -- Henkilötietojen käsittelyn lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai yleisen edun vuoksi toteutettavan tehtävän tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallisia säännöksiä, joilla tämän asetuksen sääntöjen soveltamista voitaisiin täsmentää entisestään. -- Lisäksi tässä asetuksessa annetaan jäsenvaltioille liikkumavaraa sääntöjen täsmentämisen suhteen, mukaan lukien henkilötietojen erityisryhmien,

jäljempänä 'arkaluontoiset tiedot', käsittelyä koskevat säännöt. Näiltä osin tässä asetuksessa ei jätetä soveltamisalan ulkopuolelle jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, jossa esitetään erityisiä käsittelytilanteita koskevat olosuhteet, mukaan lukien niiden edellytysten tarkempi määrittely, joiden täyttyessä henkilötietojen käsittely on laillista.

--

- (26) Tietosuojaperiaatteita olisi sovellettava kaikkiin tietoihin, jotka koskevat tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä. -- Jotta voidaan määrittää, onko luonnollinen henkilö tunnistettavissa, olisi otettava huomioon kaikki keinot, joita joko rekisterinpitäjä tai muu henkilö voi kohtuullisen todennäköisesti käyttää mainitun luonnollisen henkilön tunnistamiseen suoraan tai välillisesti, kuten kyseisen henkilön erottaminen muista. --

--

- (35) Terveyttä koskevia henkilötietoja ovat kaikki tiedot, jotka koskevat rekisteröidyn terveydentilaa ja paljastavat tietoja rekisteröidyn entisestä, nykyisestä tai tulevasta fyysisen terveyden tai mielenterveyden tilasta. --

--

- (39) -- Henkilötietojen olisi oltava riittäviä ja olennaisia ja rajoituttava siihen, mikä on välttämätöntä niiden käsittelyn tarkoitusten kannalta. Tämä edellyttää erityisesti sitä, että henkilötietojen säilytysaika on mahdollisimman lyhyt. Henkilötietoja olisi käsiteltävä vain jos käsittelyn tarkoitusta ei voida kohtuullisesti toteuttaa muilla keinoin. --

--

- (51) Henkilötietoja, jotka ovat erityisen arkaluonteisia perusoikeuksien ja -vapauksien kannalta, on suojeltava erityisen tarkasti, koska niiden käsittelyn asiayhteys voisi aiheuttaa huomattavia riskejä perusoikeuksille ja -vapauksille. -- Tällaisia henkilötietoja ei pitäisi käsitellä, ellei käsittelyä sallita tässä asetuksessa vahvistetuissa erityistapauksissa, ottaen huomioon, että jäsenvaltioiden lainsäädännössä voidaan vahvistaa erityisiä tietosuojasääntöksiä tämän asetuksen sääntöjen soveltamisen mukauttamiseksi lakisääteisen velvoitteen noudattamista tai yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten. Tällaista käsittelyä koskevien erityisvaatimusten lisäksi olisi sovellettava tämän asetuksen yleisiä periaatteita ja muita sääntöjä erityisesti lainmukaisen tietojenkäsittelyn osalta. Olisi kuitenkin nimenomaisesti säädetty poikkeuksista yleiseen kieltoon, joka koskee erityisiin henkilötietojen ryhmiin kuuluvien tietojen käsittelyä, muun muassa silloin, kun rekisteröity antaa nimenomaisen suostumuksensa tai silloin, kun kyseisten tietojen käsittely suoritetaan tiettyjen yhdistysten tai säätiöiden sellaisen oikeutetun toiminnan yhteydessä, jonka tarkoituksena on mahdollistaa perusvapauksien toteutuminen."

- 18 Yleisen tietosuojasetuksen 1 artiklan, jonka otsikko on "Kohde ja tavoitteet", 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tällä asetuksella suojellaan luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia ja erityisesti heidän oikeuttaan henkilötietojen suojaan."

19 Kyseisen asetuksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) ’henkilötiedoilla’ kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön, jäljempänä ’rekisteröity’, liittyviä tietoja; tunnistettavissa olevana pidetään luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen, henkilötunnuksen, sijaintitiedon, verkkotunnistetietojen taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella,
- 2) ’käsittelyllä’ toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai manuaalisesti, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista,

--

- 15) ’terveystiedoilla’ luonnollisen henkilön fyysiseen tai psyykkiseen terveyteen liittyviä henkilötietoja, mukaan lukien tiedot terveystietojen tarjoamisesta, jotka ilmaisevat hänen terveydentilansa,

--”

20 Yleisen tietosuojasetuksen II luku, jonka otsikko on ”Periaatteet”, sisältää sen 5–11 artiklan.

21 Kyseisen asetuksen 5 artiklan, joka koskee ”henkilötietojen käsittelyä koskevia periaatteita”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Henkilötietojen suhteen on noudatettava seuraavia vaatimuksia:

- a) niitä on käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi (’lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys’);
- b) ne on kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla; -- (’käyttötarkoitussidonnaisuus’);
- c) henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään (’tietojen minimointi’);

--”

22 Mainitun asetuksen 6 artiklan, jonka otsikko on ”Käsittelyn lainmukaisuus”, 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Käsittely on lainmukaista ainoastaan jos ja vain siltä osin kuin vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

--

c) käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi;

e) käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi;

--

3. Edellä olevan 1 kohdan c ja e alakohdassa tarkoitetun käsittelyn perustasta on säädettävä joko

a) unionin oikeudessa; tai

b) rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.

Käsittelyn tarkoitus määritellään kyseisessä käsittelyn oikeusperusteessa tai, 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetussa käsittelyssä, sen on oltava tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. -- Unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.”

23 Saman asetuksen 9 artiklan, jonka otsikko on ”Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys sekä geneettisten tai biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten tai terveyttä koskevien tietojen taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevien tietojen käsittely on kiellettyä.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta, jos sovelletaan jotakin seuraavista:

--

g) käsittely on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi;

--”

Liettuan oikeus

- 24 Yleisten ja yksityisten intressien yhteensovittamisesta julkishallinnossa 2.7.1997 annetulla Liettuan tasavallan lailla nro VIII-371 (Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas Nr. VIII-371) (Žin., 1997, nro 67-1659), sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan (jäljempänä intressien yhteensovittamista koskeva laki), pyritään sen 1 §:n mukaan sovittamaan yhteen julkishallinnossa työskentelevien henkilöiden yksityiset intressit ja yhteiskunnan yleiset intressit, varmistamaan, että yleinen intressi asetetaan etusijalle päätöksenteossa, takaamaan päätöksenteon puolueettomuus sekä estämään korruption syntyminen ja leviäminen julkishallinnossa.
- 25 Kyseisen lain 2 §:n 1 momentin mukaan käsitteen ”julkishallinnossa työskentelevät henkilöt” piiriin kuuluvat muun muassa henkilöt, jotka työskentelevät valtion tai paikallisten julkisyhteisöjen talousarviosta tai varoista rahoitetuissa yhdistyksissä tai julkisissa laitoksissa ja joilla on hallinnollista toimivaltaa.
- 26 Mainitun lain 3 §:n, jonka otsikko on ”Työpaikkaa julkishallinnossa hakevien, julkishallinnossa työskentelevien tai julkishallinnossa työskennelleiden henkilöiden velvollisuudet”, 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:
- ”2. Työpaikkaa julkishallinnossa hakevien tai julkishallinnossa työskentelevien henkilöiden sekä tämän lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen muiden henkilöiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus.
3. Henkilöihin, joiden palvelussuhde julkishallinnossa on päättynyt, sovelletaan tämän lain viidennessä jaksossa säädettyjä rajoituksia.”
- 27 Intressien yhteensovittamista koskevan lain 4 §:n, jonka otsikko on ”Sidonnaisuusilmoitus”, 1 momentissa säädetään seuraavaa:
- ”Kaikkien julkishallinnossa työskentelevien henkilöiden sekä kaikkien julkisen hallinnon toimia hakevien henkilöiden on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan tekemällä sidonnaisuusilmoitus (jäljempänä ilmoitus) tässä laissa ja muissa säädöksissä säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti. – –”
- 28 Kyseisen lain 5 §:ssä säädetään seuraavaa:
- ”1. Henkilöiden, jotka ilmoittavat sidonnaisuuksistaan, on toimitettava ilmoituksensa sähköisesti [valvontalautakunnan] määrittämien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti 30 päivän kuluessa valinnastaan, palvelukseen ottamisestaan tai nimittämisestään (lukuun ottamatta tämän lain 4 §:n 2 momentissa ja tämän pykälän 2, 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja tapauksia).
2. Työpaikkaa julkishallinnossa hakevien henkilöiden (lukuun ottamatta tämän lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja henkilöitä ja henkilöitä, joiden tiedot ovat lain mukaan salassa pidettäviä ja/tai jotka toimivat tiedustelu-, vastavakoilu- tai rikostutkintatehtävissä) on toimitettava ilmoituksensa ennen valintaansa, palvelukseen ottamistaan tai nimittämistään, jollei muissa säännöksissä toisin säädetä.
3. Henkilöt, joiden tiedot ovat lain mukaan salassa pidettäviä ja/tai jotka toimivat tiedustelu-, vastavakoilu- tai rikostutkintatehtävissä, on toimitettava ilmoituksensa 30 päivän kuluessa valinnastaan, palvelukseen ottamisestaan tai nimittämisestään sen toimielimen (oikeushenkilön)

johtajalle tai hänen asianmukaisesti valtuuttamalleen edustajalle, jossa he työskentelevät, kyseisen toimielimen (kyseisen oikeushenkilön) määrittelemien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

4. Hankintalautakuntien jäsenten, henkilöiden, jotka hankintaviranomaisen johtaja on valtuuttanut tekemään hankintasopimuksia yksinkertaistetussa menettelyssä, ja julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien asiantuntijoiden on toimitettava sidonnaisuusilmoituksensa sähköisesti (jos he eivät ole vielä toimittaneet sitä) ennen osallistumistaan julkisiin hankintamenettelyihin. Hankintalautakunnan jäsen, henkilö, jonka hankintaviranomaisen johtaja on valtuuttanut tekemään hankintasopimuksia yksinkertaistetussa menettelyssä, tai julkiseen hankintamenettelyyn osallistuva asiantuntija, joka ei ole toimittanut sidonnaisuusilmoitusta, ei saa osallistua hankintamenettelyyn ja hänet on vapautettava asianomaisista tehtävistä.

5. Jos säännöstössä, jossa määritellään sen toimielimen (oikeushenkilön) toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt, jossa asianomainen henkilö työskentelee, niin säädetään, ilmoitus voidaan toimittaa paitsi kyseisen toimielimen (kyseisen oikeushenkilön) johtajalle tai hänen asianmukaisesti valtuuttamalleen edustajalle myös kyseisen toimielimen (kyseisen oikeushenkilön) valtuutettuna tai sen lukuun toimivan oikeushenkilön tai muun oikeushenkilön johtajalle tai hänen asianmukaisesti valtuuttamalleen edustajalle.

6. Toimielimet, joilla on oikeus tutustua ilmoitukseen, pyytävät niitä laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan ilmoituksen tekijän työpaikalta tai [valvontalautakunnalta].”

29 Mainitun lain 6 §:ssä, jonka otsikko on ”Ilmoituksen sisältö”, säädetään seuraavaa:

”1. Ilmoituksen tekijän on mainittava ilmoituksessaan seuraavat häntä ja hänen avio- tai avopuolisoaan taikka kumppaniaan koskevat tiedot:

- 1) etunimi, sukunimi, henkilötunnus, sosiaaliturvatunnus, työnantaja(t) ja työtehtävät
- 2) oikeushenkilö, jossa ilmoituksen tekijä tai hänen avio- tai avopuolisonsa taikka kumppaninsa ovat yhtiömiehinä tai osakkaina
- 3) itsenäisen ammatin harjoittaminen, sellaisena kuin se on määritelty Liettuan tasavallan tuloverolaissa
- 4) yritysten, laitosten, yhdistysten tai rahastojen jäsenyydet ja niissä hoidetut tehtävät, poliittisten puolueiden ja ammattiyhdistysten jäsenyyksiä lukuun ottamatta
- 5) viimeisten 12 kalenterikuukauden aikana (muilta kuin läheisiltä) saadut lahjoitukset, jos niiden arvo on yli 150 euroa
- 6) tiedot viimeisten 12 kalenterikuukauden aikana tehdyistä liiketoimista ja muista kesken olevista liiketoimista, jos liiketoimen arvo on yli 3 000 euroa
- 7) sellaiset ilmoituksen tekijälle läheiset henkilöt tai muut hänen tuntemansa henkilöt tai sellaiset hänen tiedossaan olevat seikat, jotka voivat aiheuttaa eturistiriidan.

2. Ilmoituksen tekijä voi jättää ilmoittamatta avio- tai avopuolisoaan taikka kumppaniaan koskevat tiedot, jos he asuvat erillään, jos he eivät asu yhteistaloudessa ja jos ilmoituksen tekijällä ei siten ole näitä tietoja.”

30 Saman lain 10 §:ssä, jonka otsikko on ”Sidonnaisuustietojen julkisuus”, säädetään seuraavaa:

”1. Seuraavien henkilöiden tekemissä sidonnaisuusilmoituksissa annetut tiedot ovat julkisia, ja ne julkaistaan valvontalautakunnan internetsivustolla sen vahvistamien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti: luottamushenkilöt ja poliittisissa tehtävissä toimivat henkilöt, valtion virkamiehet ja toimihenkilöt, tuomarit, valtion toimielinten tai paikallisten julkisyhteisöjen toimielinten johtajat ja apulaisjohtajat, poliittisin (henkilökohtaisin) perustein nimitetyt virkamiehet ja toimihenkilöt, valtion elinten tai laitosten osastopäälliköinä ja apulaisosastopäälliköinä toimivat valtion virkamiehet, valtion tai paikallisten julkisyhteisöjen omistamien julkisten yritysten ja varainhoitoviranomaisten johtajat ja apulaisjohtajat, valtion tai paikallisten julkisyhteisöjen talousarviosta tai varoista rahoitettujen yhdistysten ja julkisten laitosten johtajat ja apulaisjohtajat, Liettuan pankin työntekijät, joilla on julkishallinnollista toimivaltaa (jotka vastaavat rahoitusmarkkinoiden valvonnasta, tuomioistuinten ulkopuolisesta riitojenratkaisusta kuluttajien ja rahoitusmarkkinatoimijoiden välillä ja muista julkishallinnollisista tehtävistä), hallintoneuvostojen ja hallitusten jäsenet ja sellaisten osake- tai rajavastuuyhtiöiden johtajat ja varajohtajat, joissa valtio tai paikallinen julkisyhteisö omistaa osuuden, joka antaa sille yli puolet äänistä yhtiökokouksessa, valtion tai paikallisten julkisyhteisöjen omistamien julkisten yritysten hallitusten jäsenet, poliittisten puolueiden puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat, luottamushenkilöiden ja poliittisissa tehtävissä toimivien henkilöiden palkattomat konsultit, avustajat ja neuvonantajat, Liettuan tasavallan parlamentin valiokuntien hyväksymät asiantuntijat, ministerikollegion jäsenet, sairausvakuutuslautakunnan jäsenet ja palkattomat neuvonantajat, kansallisen terveys- ja sosiaalishallituksen jäsenet, valtion tai paikallisten julkisyhteisöjen varainhoito- tai hallintoviranomaisissa, valtion tai paikallisten julkisyhteisöjen omistamissa julkisissa yrityksissä tai sellaisissa yrityksissä, joista valtio tai paikallinen julkisyhteisö omistaa osuuden, joka antaa sille yli puolet äänistä yhtiökokouksessa, työskentelevät lääkärit, hammaslääkärit ja proviisorit, terveyspalvelujen tarjoamiseen oikeuttavan toimiluvan tai apteekkitoimiluvan haltijat, hankintalautakuntien jäsenet, henkilöt, jotka hankintaviranomaisen johtaja on valtuuttanut tekemään hankintasopimuksia yksinkertaistetussa menettelyssä, ja julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvat asiantuntijat (henkilöiden, joiden tiedot ovat lain mukaan salassa pidettäviä, ja (tai) tiedustelu-, vastavakoilu- tai rikostutkintatehtävissä toimivien henkilöiden tekemissä ilmoituksissa mainittuja tietoja lukuun ottamatta). Kun henkilö, jonka tiedot ovat julkisia, lakkaa olemasta ilmoituksen tekijän asemassa, valvontalautakunta poistaa ilmoituksen internetsivustoltaan kyseisen henkilön pyynnöstä.

2. Seuraavia ilmoituksessa annettuja tietoja ei saa julkistaa: henkilötunnus, sosiaaliturvatunnus, erityiset henkilötiedot ja muut tiedot, joiden ilmaiseminen on laissa kielletty. Liiketoimen toisen osapuolen tietoja ei julkaista, jos kyseessä on luonnollinen henkilö.”

31 Intressien yhteensovittamista koskevan lain 22 §:ssä, jonka otsikko on ”Valvonnasta vastaavat viranomaiset ja toimihenkilöt”, säädetään seuraavaa:

”Tapaa, jolla henkilöt, joihin tätä lakia sovelletaan, soveltavat sitä, valvovat

1) [valvontalautakunta];

- 2) valtion tai asianomaisten paikallisten julkisyhteisöjen toimielinten tai laitosten johtajat taikka heidän asianmukaisesti valtuuttamansa edustajat;
- 3) hankintaviranomaisen johtaja tai tämän asianmukaisesti valtuuttamat henkilöt (hankintalautakuntien jäsenten, henkilöiden, jotka hankintaviranomaisen johtaja on valtuuttanut tekemään hankintasopimuksia yksinkertaistetussa menettelyssä, ja julkisiin hankintamenettelyihin osallistuvien asiantuntijoiden osalta);
- 4) valtion muut elimet siten kuin laissa säädetään.

--

3. Jos on luotettavaa näyttöä siitä, ettei joku henkilö noudata tässä laissa asetettuja vaatimuksia, valtion tai paikallisten julkisyhteisöjen toimielinten tai laitosten johtajat tai heidän asianmukaisesti valtuuttamansa edustajat taikka valtion tai paikallisen julkisyhteisön kollegiaalisessa johdossa toimiva toimielin teettää omasta aloitteestaan tai [valvontalautakunnan] ohjeiden mukaisesti tutkinnan julkishallinnossa työskentelevän henkilön yksikön toiminnasta. [Valvontalautakunnalle] tiedotetaan tutkimuksen tuloksista; sillä on toimivalta arvioida, onko tutkimuskertomuksessa asianomaisen henkilön menettelystä tehty arviointi tämän lain säännösten mukainen. --”

32 Yleisten ja yksityisten intressien yhteensovittamisesta annetun Liettuan tasavallan lain, sellaisena kuin se on voimassa 1.1.2020 alkaen (jäljempänä intressien yhteensovittamista koskeva muutettu laki), 2 §:n 5 momentissa, jossa määritellään käsite ”julkishallinnossa työskentelevät henkilöt”, ei enää mainita näinä henkilöinä henkilöitä, jotka työskentelevät valtion tai paikallisten julkisyhteisöjen talousarviosta tai varoista rahoitetuissa yhdistyksissä tai julkisissa laitoksissa ja joilla on hallinnollista toimivaltaa.

33 Intressien yhteensovittamisesta koskevan muutetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tämän lain sidonnaisuusilmoitusta koskevia säännöksiä sekä tämän lain 11 ja 13 §:ää sovelletaan myös

--

8) hankintaviranomaisten tai hankintaelinten (jäljempänä yhdessä hankintaviranomainen) johtajiin, hankintaviranomaisen hankintalautakuntien jäseniin, henkilöihin, jotka hankintaviranomaisen johtaja on valtuuttanut tekemään hankintasopimuksia yksinkertaistetussa menettelyssä, julkisiin hankintamenettelyihin osallistuviin asiantuntijoihin, hankintapalvelujen, jätevesien käsittelypalvelujen, energia-, liikenne- tai postipalvelujen alan hankintaviranomaisessa --toimiviin konsessiosopimuksen toimeksiantajiin;

--”

34 Henkilötietojen oikeudellisesta suojasta 11.6.1996 annetun Liettuan tasavallan lain nro I-1374 (Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas Nr. I-1374) (Žin., 1996, nro 63-1479), sellaisena kuin se oli voimassa 16.7.2018 saakka, 2 §:n 8 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Erityisillä henkilötiedoilla’ tarkoitetaan henkilön rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista, filosofista tai muuta vakaumusta, ammattiliiton jäsenyyttä, terveyttä ja seksuaalista suuntautumista koskevia tietoja sekä henkilön rikostuomioita koskevia tietoja.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

35 Valvontalautakunta on viranomainen, jonka tehtävänä on muun muassa valvoa intressien yhteensovittamista koskevan lain soveltamista ja erityisesti kerätä sidonnaisuusilmoitukset ja huolehtia niiden tarkastamisesta.

36 OT toimii johtajana QP:ssä, joka on Liettuan oikeuden mukaan perustettu ympäristönsuojelun alalla toimiva laitos, joka saa julkisia varoja.

37 Valvontalautakunta totesi 7.2.2018 tekemällään päätöksellä, että OT oli rikkonut intressien yhteensovittamista koskevan lain 3 §:n 2 momenttia ja 4 §:n 1 momenttia, koska hän ei ollut tehnyt sidonnaisuusilmoitusta.

38 OT nosti 6.3.2018 tästä päätöksestä kumoamiskanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa.

39 OT väittää kumoamiskanteensa tueksi yhtäältä, ettei hän kuulu intressien yhteensovittamista koskevan lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin, joille on asetettu sidonnaisuuksien ilmoittamista koskeva velvollisuus. QP:n johtajana hänellä ei näet ole julkishallinnollista toimivaltaa eikä hän huolehdi minkäänlaisen julkisen palvelun tarjoamisesta väestölle. Kansalaisjärjestönä QP harjoittaa lisäksi toimintaansa viranomaisiin nähden itsenäisesti.

40 OT väittää toisaalta, että vaikka hänen olisikin annettava sidonnaisuusilmoitus, sen julkistaminen loukkaa kuitenkin sekä hänen että muiden sellaisten henkilöiden, jotka hänen olisi mahdollisesti mainittava ilmoituksessaan, oikeutta yksityiselämänsä kunnioittamiseen.

41 Valvontalautakunta väittää, että koska OT:lla oli hallinnollista toimivaltaa laitoksessa, joka saa rahoitusta unionin rakennerahastoista ja ja Liettuan valtion talousarviosta, hänen oli annettava sidonnaisuusilmoitus, vaikka hän ei ollut virkamies ja vaikka oletettaisiinkin, ettei hän käyttänyt julkishallinnollista toimivaltaa. Valvontalautakunta huomauttaa lisäksi, että vaikka tällaisen ilmoituksen julkistaminen voi merkitä puuttumista asianomaisen henkilön ja hänen puolisonsa yksityisyyteen, siitä on säädetty intressien yhteensovittamista koskevalla lailla.

42 Ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäilyjä intressien yhteensovittamista koskevassa laissa säädetyn järjestelmän yhteensopivuudesta yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohdan ja 3 kohdan sekä kyseisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdan kanssa. Se katsoo, että sidonnaisuusilmoitukseen sisältyvistä henkilötiedoista voi paljastua tietoja ilmoituksen tekijän ja hänen avio- tai avopuolionsa taikka kumppaninsa ja lastensa yksityiselämästä, joten niiden julkistaminen on omiaan loukkaamaan rekisteröityjen oikeutta yksityiselämänsä kunnioittamiseen. Näistä tiedoista voi näet selvitä sellaisia erityisen arkaluonteisia tietoja – kuten se, että rekisteröity asuu avoliitossa

tai samaa sukupuolta olevan henkilön kanssa –, joiden julkistaminen voisi aiheuttaa merkittävää haittaa näiden henkilöiden yksityiselämässä. Tiedoista, jotka koskevat ilmoituksen tekijän ja hänen avio- tai avopuolionsa taikka kumppaninsa saamia lahjoituksia ja heidän tekemiään liiketoimia, selviää myös tiettyjä yksityiskohtia heidän yksityiselämästään. Tiedoista, jotka koskevat sellaisia ilmoituksen tekijälle läheisiä henkilöitä tai hänen tuntemiaan henkilöitä, jotka voivat johtaa eturistiriitaan, paljastuu lisäksi ilmoituksen tekijän perhettä ja hänen henkilökohtaisia suhteitaan koskevia tietoja.

- 43 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on niin, että vaikka intressien yhteensovittamista koskevan lain tavoitteena on taata avoimuuden periaatteen noudattaminen julkisia tehtäviä hoidettaessa erityisesti silloin kun tehdään päätöksiä yleisen edun toteuttamisesta, mainitun tavoitteen saavuttamiseksi ei ole tarpeen julkaista internetissä seikkoja, jotka voivat vaikuttaa tällaisten päätösten tekemiseen. Henkilötietojen luovuttaminen kyseisen lain 5 §:ssä tarkoitetuille elimille ja valvontatehtävä, joka on annettu mainitun lain 22 §:ssä tarkoitetuille elimille, ovat näet riittäviä toimenpiteitä mainitun päämäärän toteutumisen varmistamiseksi.
- 44 Tässä tilanteessa Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin, Liettua) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko [yleisen tietosuojasetuksen] 6 artiklan 1 kohdan [ensimmäisen alakohdan] e alakohdassa säädettyä edellytystä, jonka mukaan [henkilötietojen] käsittelyn on oltava tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi, kun otetaan huomioon mainitun asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa säädetty vaatimukset, mukaan lukien vaatimus, jonka mukaan jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden, ja kun otetaan huomioon myös perusoikeuskirjan 7 ja 8 artikla, tulkittava siten, että kansallisessa lainsäädännössä ei voida edellyttää sidonnaisuusilmoitusten julkistamista sekä niiden julkaisemista rekisterinpitäjän eli [valvontalautakunnan] www-sivustolla, jolla kyseiset tiedot saatetaan kaikkien sellaisten henkilöiden saataville, joilla on internetyhteys?
- 2) Onko [yleisen tietosuojasetuksen] 9 artiklan 1 kohdassa asetettua erityisten henkilötietoryhmien käsittelyn kieltoa, kun otetaan huomioon mainitun asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa vahvistetut edellytykset, mukaan luettuna sen g alakohdassa vahvistettu edellytys, jonka mukaan [henkilötietojen] käsittelyn on oltava tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi, ja kun otetaan huomioon myös perusoikeuskirjan 7 ja 8 artikla, tulkittava siten, että kansallisessa lainsäädännössä ei voida edellyttää sidonnaisuusilmoitukseen liittyvien sellaisten tietojen, joista voi käydä ilmi henkilötietoja, mukaan lukien tietojen, joista on mahdollista päätellä kyseisen henkilön poliittiset mielipiteet, ammattiliittoon kuuluminen, seksuaalinen suuntautuminen ja muita henkilökohtaisia tietoja, julkistamista sekä niiden julkaisemista rekisterinpitäjän [eli valvontalautakunnan] www-sivustolla, jolla kyseiset tiedot saatetaan kaikkien sellaisten henkilöiden saataville, joilla on internetyhteys?”

Ennakkoratkaisupyyntön tutkittavaksi ottaminen

- 45 Liettuun hallitus ja Euroopan komissio ovat todenneet, että intressien yhteensovittamista koskevan lain muutoksen, joka tuli voimaan 1.1.2020, jälkeen pääasian kantaja ei kuulu enää kyseisen lain henkilölliseen soveltamisalaan.
- 46 Komissio huomauttaa lisäksi, että Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (Liettuan tasavallan perustuslakituomioistuin), jota ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt arvioimaan intressien yhteensovittamista koskevan lain tiettyjen säännösten perustuslainmukaisuutta, on todennut 20.9.2018 antamassaan tuomiossa, ettei pääasiassa ole kyse kyseisen lain 10 §:stä, jossa säädetään sidonnaisuustietojen julkaisemisesta.
- 47 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla käyttöön otettu menettely on unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten yhteistyön väline, jonka avulla unionin tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita ne tarvitsevat ratkaistakseen niiden käsiteltäviksi saatetut asiat (tuomio 12.3.1998, Djabali, C-314/96, EU:C:1998:104, 17 kohta ja määräys 3.12.2020, Fedasil, C-67/20–C-69/20, ei julkaistu, EU:C:2020:1024, 18 kohta).
- 48 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, esittämällä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta. Unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyyntön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 22.2.2022, Stichting Rookpreventie Jeugd ym., C-160/20, EU:C:2022:101, 82 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on vastauksena unionin tuomioistuimen esittämään tietopyyntöön täsmentänyt yhtäältä, että pääasiassa kyseessä olevan päätöksen lainmukaisuutta on arvioitava kyseisen päätöksen tekemisajankohtana voimassa olleiden kansallisten säännösten nojalla. Intressien yhteensovittamista koskevan lain piiriin kuuluivat kuitenkin henkilöinä, joiden on annettava sidonnaisuusilmoitus, henkilöt, jotka työskentelevät valtion tai paikallisen julkisyhteisön talousarviosta tai varoista rahoitetuissa yhdistyksissä tai julkisissa laitoksissa ja joilla on hallinnollista toimivaltaa.
- 50 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on lisäksi todennut, että vaikka pääasian kantajaa ei voida enää rinnastaa intressien yhteensovittamista koskevassa muutetussa laissa tarkoitettuun julkishallinnossa työskentelevään henkilöön, hän saattaa kuitenkin kuulua kyseisen lain 4 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettuun henkilöryhmään ja että hän saattoi tällä perusteella olla velvollinen tekemään sidonnaisuusilmoituksen.
- 51 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on täsmentänyt, ettei pääasian kannalta ole merkitystä Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismasin 20.9.2018 antamalla tuomiolla, jolla tämä jätti tutkimatta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön, jossa tätä

kehotettiin lausumaan siitä, ovatko etujen yhteensovittamista koskevan lain 10 §:n 1 ja 2 momentti yhteensopivia Liettuan tasavallan perustuslain ja perustuslaissa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen kanssa, sillä perusteella, että pääasian oikeudenkäynnissä ratkaistava kysymys ei koske sidonnaisuusilmoituksissa annettujen tietojen julkistamista vaan se koskee velvollisuutta tehdä tällainen ilmoitus.

- 52 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on täsmentänyt tältä osin, että vaikka pääasiassa ratkaistava kysymys onkin – kuten Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas on todennut – kyseisen lain 3 §:n 2 momentin ja 4 §:n 1 momentin mahdollista rikkomista koskeva kysymys siitä syystä, ettei pääasian kantaja ole noudattanut velvollisuuttaan toimittaa sidonnaisuusilmoitus, pääasiassa kyseessä olevan päätöksen lainmukaisuuden tarkastaminen edellyttää sitä, että huomioon otetaan mainitun lain 10 §:n soveltamisesta johtuvat tällaisen toimittamisen pakottavat seuraukset eli se, että tietyt sidonnaisuusilmoitukseen sisältyvät tiedot julkaistaan valvontalautakunnan internetsivustolla, koska pääasian kantaja vetoaa tämän julkaisemisen lainvastaisuuteen kyseisestä päätöksestä nostamansa kumoamiskanteen tueksi.
- 53 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen näin toimittamien tietojen perusteella Liettuan hallituksen ja komission esittämät seikat eivät riitä kumoamaan oletamaa siitä, että esitetyillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta, eikä voida pitää ilmeisenä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännösten tulkittamisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai katsoa, että ongelma on luonteeltaan hypoteettinen, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ottaa tämän tulkinnan huomioon antaessaan ratkaisunsa. Unionin tuomioistuimella on lisäksi tiedossaan ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka ovat tarpeen, jotta se voi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin.
- 54 Ennakkoratkaisupyyntö voidaan näin ollen ottaa tutkittavaksi.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ajallisesti sovellettava oikeus

- 55 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää kysymyksillään tulkitsemaan yleistä tietosuojasetusta. Kyseisen asetuksen 99 artiklan 2 kohdan mukaan asetusta alettiin soveltaa 25.5.2018, jolloin sillä kumottiin sen 94 artiklan 1 kohdan nojalla direktiivi 95/46.
- 56 Pääasiassa kyseessä oleva päätös, jonka valvontalautakunta teki 7.2.2018, kuului siis direktiivin 95/46 soveltamisalaan.
- 57 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta kuitenkin ilmenee, että valvontalautakunta arvosteli pääasian kantajaa kyseisessä päätöksessä siitä, ettei hän ole intressien yhteensovittamista koskevan lain vastaisesti toimittanut sidonnaisuusilmoitusta. Kun otetaan huomioon tämän tuomion 50 kohdassa mainitut tiedot ja koska mikään ei osoita, että pääasian kantaja olisi toimittanut tällaisen ilmoituksen 25.5.2018 eli siihen mennessä, jolloin yleistä tietosuojasetusta alettiin soveltaa, ei siis ole poissuljettua, että kyseistä asetusta sovelletaan ajallisesti pääasiaan, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

- 58 Ei ole myöskään tarpeen erottaa toisistaan niitä direktiivin 95/46 ja yleisen tietosuoja-asetuksen säännöksiä, joihin viitataan kummassakin ennakkoratkaisukysymyksessä, sellaisina kuin ne on muotoiltu uudelleen, koska näiden säännösten ulottuvuuden on katsottava olevan samankaltainen sen tulkinnan kannalta, jonka unionin tuomioistuin antaa nyt käsiteltävässä asiassa (ks. analogisesti tuomio 21.11.2013, Dixons Retail, C-494/12, EU:C:2013:758, 18 kohta).
- 59 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin voidaan antaa hyödyllisiä vastauksia, niitä on näin ollen tutkittava sekä direktiivin 95/46 että yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella.

Ensimmäinen kysymys

- 60 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 95/46 7 artiklan c ja e alakohtaa sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c ja e alakohtaa ja 3 kohtaa, luettuina perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan valossa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle säännökselle, jossa säädetään sellaiseen sidonnaisuusilmoitukseen, joka jokaisen julkisia varoja saavan laitoksen johtajan on toimitettava näiden ilmoitusten keräämisestä ja niiden sisällön tarkastamisesta vastaavalle kansalliselle viranomaiselle, sisältyvien henkilötietojen laittamisesta internetiin.
- 61 Aluksi on muistutettava, että direktiivin 95/46 1 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä sen johdanto-osan kymmenennen perustelukappaleen kanssa, ja yleisen tietosuoja-asetuksen 1 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä sen johdanto-osan neljännen ja kymmenennen perustelukappaleen kanssa, mukaan kyseisellä direktiivillä ja kyseisellä asetuksella pyritään muun muassa takaaman luonnollisille henkilöille henkilötietojen käsittelyssä heidän perusoikeuksiansa ja -vapauksiensa korkeatasoinen suoja; tämä oikeus suojaan on myös tunnustettu perusoikeuskirjan 8 artiklassa ja se liittyy läheisesti perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistettuun yksityiselämän kunnioittamista koskevaan oikeuteen.
- 62 Tätä varten direktiivin 95/46 II luvussa ja yleisen tietosuoja-asetuksen II ja III luvussa esitetään periaatteet, jotka sääntelevät henkilötietojen käsittelyä ja niitä rekisteröidyn oikeuksia, joita tässä käsittelyssä on kunnioitettava. Erityisesti on todettava, että ennen kuin yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltaa, kaikessa henkilötietojen käsittelyssä oli noudatettava niitä tietojen laatua ja tietojenkäsittelyn laillisuutta koskevia periaatteita, jotka mainitaan kyseisen direktiivin 6 ja 7 artiklassa, ja siitä alkaen, kun yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltaa, tässä käsittelyssä oli noudatettava niitä tietojen käsittelyä koskevia periaatteita ja käsittelyn lainmukaisuuden edellytyksiä, jotka luetellaan kyseisen asetuksen 5 ja 6 artiklassa (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenneviranomaiset), C-439/19, EU:C:2021:504, 96 kohta ja tuomio 24.2.2022, Valsts ieņēmumu dienests (Henkilötietojen käsittely verotusta varten), C-175/20, EU:C:2022:124, 50 kohta).
- 63 Nyt käsiteltävässä asiassa intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:n 1 momentissa säädetään, että valvontalautakunta julkaisee internetsivustollaan tiedot, jotka sisältyvät kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen julkisten vastuuhenkilöiden tekemiin sidonnaisuusilmoituksiin, joiden sisältö määritellään kyseisen lain 6 §:n 1 momentissa, lukuun ottamatta niitä tietoja, jotka luetellaan mainitun lain 10 §:n 2 momentissa.

- 64 Tältä osin on korostettava, että unionin tuomioistuimelle esitetyt kysymykset koskevat yksinomaan sidonnaisuusilmoitukseen, joka julkisia varoja saavan laitoksen johtajan on annettava, sisältyvien tietojen julkaisemista valvontalautakunnan internetsivustolla eivätkä ne koske ilmoitusvelvollisuutta sellaisenaan tai sidonnaisuusilmoituksen julkaisemista muissa olosuhteissa.
- 65 Koska valvontalautakunnan internetsivustolla julkaistavaksi tarkoitetut tiedot liittyvät luonnollisiin henkilöihin, jotka voidaan tunnistaa heidän etu- ja sukunimensä perusteella, ne ovat direktiivin 95/46 2 artiklan a alakohdassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuja henkilötietoja, eikä se, että mainitut tiedot liittyvät ilmoituksen tekijän ammattitoimintaan, ole sen luonteinen seikka, että sillä voitaisiin kumota tämä luonnehdinta (tuomio 9.3.2017, Manni, C-398/15, EU:C:2017:197, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi toiminto, jolla henkilötiedot on laitettu internetsivulle, on direktiivin 95/46 2 artiklan b alakohdassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettua käsittelyä (ks. vastaavasti tuomio 1.10.2015, Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, 37 kohta), jonka osalta valvontalautakunta on direktiivin 95/46 2 artiklan d alakohdassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettu rekisterinpitäjä (ks. analogisesti tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viikenteiden ministeriö), C-439/19, EU:C:2021:504, 101 kohta).
- 66 Tämän täsmennyksen jälkeen on tutkittava, ovatko direktiivin 95/46 7 artikla ja yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artikla, luettuina perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan valossa, esteenä intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:ssä säädetyn kaltaiselle internetissä julkaisemiselle, joka koskee osaa sellaiseen sidonnaisuusilmoitukseen sisältyviä henkilötietoja, joka jokaisen julkisia varoja saavan laitoksen johtajan on annettava.
- 67 Direktiivin 95/46 7 artiklassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistetaan tyhjentävä luettelo tilanteista, joissa henkilötietojen käsittelyn voidaan katsoa olevan lainmukaista. Jotta käsittelyn voidaan siis katsoa olevan lainmukaista, sen on kuuluttava johonkin näissä säännöksissä säädetystä tapauksista (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viikenteiden ministeriö) (C-439/19, EU:C:2021:504, 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 68 Direktiivin 95/46 7 artiklan e alakohdan ja yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan e alakohdan, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mainitsee ensimmäisessä kysymyksessään, mukaan käsittely on lainmukaista, jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Kyseisen direktiivin 7 artiklan c alakohdan ja kyseisen asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan, joihin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on viitannut ennakkoratkaisupyyntönsä perusteluissa, mukaan lainmukaista on lisäksi myös käsittely, joka on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.
- 69 Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa täsmennetään näiden kahden lainmukaisuustilanteen osalta, että käsittelyn on perustuttava unionin oikeuteen tai rekisterinpitäjään sovellettavaan jäsenvaltion lainsäädäntöön ja että tämän oikeusperustan on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Koska nämä vaatimukset ovat ilmaus perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdasta johtuvista vaatimuksista, niitä on tulkittava viimeksi mainitun määräyksen valossa ja sovellettava soveltuvin osin direktiivin 95/46 7 artiklan c ja e alakohtaan.

- 70 On näet muistutettava, etteivät yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskevat perusoikeudet, jotka taataan perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa, ole ehdottomia oikeuksia, vaan ne on suhteutettava niiden tehtävään yhteiskunnassa ja saatettava tasapainoon muiden perusoikeuksien kanssa. Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan rajoituksia voidaan siis tehdä, jos niistä säädetään lailla ja niissä kunnioitetaan perusoikeuksien keskeistä sisältöä sekä suhteellisuusperiaatetta. Viimeksi mainitun periaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan tehdä ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Rajoitukset on toteutettava täysin välttämättömän rajoissa, ja säännöstössä, joka merkitsee puuttumista henkilötietojen suojaan, on säädettävä selvistä ja täsmällisistä asianomaisen toimenpiteen laajuutta ja soveltamista koskevista säännöistä (tuomio 22.6.2019, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viikenteen ministeriö), C-439/19, EU:C:2021:504, 105 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 71 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että koska se, että osa sidonnaisuusilmoitukseen, joka jokaisen julkisia varoja saavan laitoksen johtajan on annettava, sisältyvistä henkilötiedoista on julkaistu valvontalautakunnan internetsivustolla, perustuu valvontalautakuntaan sovellettavan jäsenvaltion oikeuden lainsäädännökseen, eli intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:ään, kyseinen käsittely on tarpeen tätä viranomaista rekisterinpitäjänä sitovan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi ja se kuuluu siis direktiivin 95/46 7 artiklan c alakohdassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettun tilanteen piiriin. Ei siis ole tarpeen määrittää, kuuluuko tämä käsittely myös kyseisen direktiivin 7 artiklan e alakohdassa ja kyseisen asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan e alakohdassa tarkoitettun tilanteen piiriin.
- 72 Lisäksi on niin, että koska – kuten tämän tuomion 63 kohdasta ilmenee – intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:ssä määritellään henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden käyttämiseksi asetettavien rajoitusten laajuus, tästä seuraavasta puuttumisesta on katsottava säädettävän lailla perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla (ks. vastaavasti tuomio 24.2.2022, Valsts ieņēmumu dienests (Henkilötietojen käsittely verotusta varten), C-175/20, EU:C:2022:124, 54 kohta).
- 73 Kuten tämän tuomion 69 kohdassa on täsmennetty, intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:n on pääasiassa kyseessä olevan käsittelyn oikeusperustana kuitenkin vielä täytettävä muut perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdasta ja yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdasta johtuvat vaatimukset, ja sen on etenkin täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.
- 74 Nyt käsiteltävässä asiassa intressien yhteensovittamista koskevan lain 1 §:stä ilmenee, että kun kyseisellä lailla otetaan käyttöön sidonnaisuusilmoitusten avoimuuden periaate, sillä pyritään varmistamaan yleisen edun asettaminen etusijalle julkishallinnossa työskentelevien henkilöiden päätöksenteossa, takaamaan päätöksenteon puolueettomuus sekä estämään eturistiriitatilanteet ja korruption syntyminen ja leviäminen julkishallinnossa.
- 75 Tällaiset tavoitteet ovat kiistatta yleisen edun mukaisia ja tämän johdosta oikeutettuja, koska niillä vahvistetaan julkisen sektorin päätöksentekijöiden nuhteettomuutta ja puolueettomuutta koskevia takeita, ehkäistään eturistiriitoja ja torjutaan korruptiota julkisella sektorilla.

- 76 Huolehtimalla siitä, että julkisen sektorin päätöksentekijät hoitavat tehtäviään puolueettomasti ja objektiivisesti, ja välttämällä se, että heihin vaikuttavat yksityisiin intresseihin liittyvät näkökohdat, pyritään näet takaamaan julkisten asioiden ja julkisen omaisuuden asianmukainen hoito.
- 77 Korruption ehkäiseminen on lisäksi tavoite, johon jäsenvaltiot ovat sitoutuneet sekä kansainvälisellä tasolla että unionin tasolla.
- 78 Erityisesti on todettava, että unionin tasolla jäsenvaltiot ovat liittyneet sellaisen lahjonnan, jossa on osallisena Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumisesta koskevaan yleissopimukseen, jonka mukaan kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sellaisesta lahjuksen antamisesta ja sellaisesta lahjuksen ottamisesta, jossa on osallisena virkamiehiä, määrätään rangaistus.
- 79 Kansainvälisellä tasolla korruption vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen 1 artiklassa määrätään, että kyseisen yleissopimuksen tarkoituksena on muun muassa edistää ja vahvistaa toimenpiteitä, joilla torjutaan ja vastustetaan korruptiota tähänastista vaikuttavammin ja tehokkaammin, ja edistää rehellisyyttä, vastuullisuutta sekä julkisten asioiden ja julkisen omaisuuden asianmukaista hoitoa. Mainitun yleissopimuksen 7 artiklan 4 kappaleessa määrätään tätä varten, että ”sopimusvaltiot pyrkivät kansallisen lainsäädäntönsä peruseriaatteiden mukaisesti ottamaan käyttöön, ylläpitämään ja vahvistamaan järjestelmiä, joilla edistetään läpinäkyvyyttä ja torjutaan eturistiriitoja”.
- 80 Edellä esitetystä seuraa, että henkilötietojen käsittelyllä intressien yhteensovittamista koskevan lain mukaisesti pyritään vastaamaan perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin unionin tunnustamiin yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin ja yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin yleisen edun mukaisiin ja siis oikeutettuihin tavoitteisiin.
- 81 Näiden säännösten ja määräysten mukaan tämän tuomion 74 ja 75 kohdassa mainitut tavoitteet mahdollistavat siis rajoitusten asettamisen perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattujen oikeuksien käytölle, kunhan etenkin nämä rajoitukset vastaavat tosiasiallisesti näitä tavoitteita ja ovat oikeasuhteisia mainittuihin tavoitteisiin nähden.
- 82 Näin ollen on tarkastettava, soveltuuko se, että valvontalautakunnan internetsivustolle laitetaan osa sidonnaisuusilmoitukseen, joka jokaisen julkisia varoja saavan laitoksen johtajan on toimitettava kyseiselle viranomaiselle, sisältyvistä henkilötiedoista, intressien yhteensovittamista koskevan lain 1 §:ssä määriteltyjen yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen, eikä sillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi (ks. analogisesti tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viestikommunikationin ministeriön toimintatapa), C-439/19, EU:C:2021:504, 109 kohta).
- 83 Siltä osin kuin on ensinnäkin kyse siitä, soveltuuko sidonnaisuusilmoituksiin sisältyvien henkilötietojen julkaiseminen valvontalautakunnan internetsivustolla intressien yhteensovittamista koskevan lain 1 §:ssä määritellyn yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen, on huomautettava, että julkisen sektorin päätöksentekijöiden sidonnaisuusilmoituksiin sisältyvien tiettyjen henkilötietojen laittaminen internetiin on – siltä osin kuin sillä on mahdollista tuoda esiin mahdolliset eturistiriidat, jotka voivat vaikuttaa heidän tehtäviensä hoitamiseen – omiaan kannustamaan näitä päätöksentekijöitä toimimaan

puolueettomasti. Avoimuusperiaatteen tällainen toteuttaminen on siten omiaan ehkäisemään eturistiriitoja ja korruptiota, edistämään julkisen sektorin toimijoiden vastuullisuutta ja näin ollen vahvistamaan kansalaisten luottamusta julkiseen toimintaan.

- 84 Vaikuttaa siis siltä, että pääasiassa kyseessä olevalla toimenpiteellä voidaan edistää sillä tavoiteltujen yleisen edun mukaisten päämäärien saavuttamista.
- 85 Tämän jälkeen on todettava välttämättömyyden vaatimuksesta, että yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 39 perustelukappaleesta ilmenee, että tämä vaatimus täyttyy, jos tarkoitettua yleisen edun mukaista tavoitetta ei voida kohtuudella saavuttaa yhtä tehokkaasti muilla rekisteröityjen perusoikeuksia, erityisesti perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattuja yksityiselämän kunnioitusta ja henkilötietojen suojaa koskevia oikeuksia, vähemmän rajoittavilla keinoilla, sillä henkilötietojen suojaa koskevat poikkeukset ja rajoitukset on toteutettava täysin välttämättömän rajoissa (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viestikommunikation), C-439/19, EU:C:2021:504, 110 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Nyt käsiteltävässä asiassa on näin ollen tarkastettava, voidaanko tavoite, joka koskee eturistiriitojen ja korruption ehkäisemistä julkisella sektorilla vahvistamalla julkisen sektorin vastuuhenkilöiden nuhteettomuutta ja puolueettomuutta, kohtuullisesti saavuttaa yhtä tehokkaasti muilla toimenpiteillä, joilla loukataan vähemmän julkisia varoja saavien laitosten johtajien yksityiselämän kunnioitusta ja henkilötietojen suojaa koskevia oikeuksia.
- 86 Tässä arvioinnissa on otettava huomioon kaikki asianomaiselle jäsenvaltiolle tyypilliset oikeudelliset seikat ja tosiseikat – kuten sellaiset muut toimenpiteet, joilla pyritään ehkäisemään eturistiriitoja ja torjumaan korruptiota, sekä eturistiriitojen ja lahjonnan laajuus julkishallinnossa – ja kyseessä olevien tietojen luonne ja ilmoituksen tekijän hoitamien tehtävien merkitys, erityisesti hänen hierarkkinen asemansa, hänelle mahdollisesti annetun julkishallinnollisen toimivallan laajuus ja hänellä olevat valtuudet julkisten varojen sitomiseen ja hoitamiseen.
- 87 Nyt käsiteltävässä asiassa on ensinnäkin huomautettava, että – kuten tämän tuomion 43 kohdasta ilmenee – ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin näyttää katsovan, että kyseisellä lailla tavoitellut päämäärät, joita ovat eturistiriitojen ehkäiseminen ja korruption torjuminen julkisella sektorilla, voitaisiin saavuttaa yhtä tehokkaasti velvollisuudella ilmoittaa sidonnaisuudet intressien yhteensovittamista koskevan lain 5 §:ssä ja 22 §:ssä tarkoitetuissa elimissä ja sillä, että kyseiset elimet valvovat tämän velvollisuuden noudattamista ja tarkastavat sidonnaisuusilmoituksen sisällön.
- 88 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämien selitysten mukaan yksi valvontalautakunnan pääasian oikeudenkäynnissä esittämistä pääargumenteista sidonnaisuusilmoitusten julkaisemisen oikeuttamiseksi on se, ettei sillä ole riittäviä henkilöstöresursseja kaikkien sille toimitettujen ilmoitusten tosiasialliseen tarkastamiseen.
- 89 On kuitenkin korostettava, ettei viranomaisille annettujen resurssien puuttuminen voi missään tapauksessa olla hyväksyttävä syy, joka voi oikeuttaa perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien loukkaamisen.
- 90 On myös pohdittava, onko intressien yhteensovittamista koskevan lain 1 §:ssä tarkoitettujen yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi ehdottoman välttämätöntä, että julkisia varoja saavien laitosten johtajat ovat kyseisen lain 10 §:n 1 momentissa mainitussa luettelossa tarkoitettujen muiden tehtäväryhmien tavoin kyseisessä laissa säädetyn julkistamisvelvollisuuden alaisia.

- 91 Liettuhan hallitus on tältä osin esittänyt unionin tuomioistuimessa, että näihin johtajiin kansallisen oikeuden nojalla sovellettava velvollisuus tehdä puolueettomuutta koskeva ilmoitus riittää siihen, että intressien yhteensovittamista koskevan lain tavoitteet saavutetaan, ja että kyseisen lain 10 §:n soveltamisella näihin johtajiin siihen saakka, kunnes intressien yhteensovittamista koskeva muutettu laki tuli voimaan 1.1.2020, ylitettiin näin ollen se, mikä on näiden tavoitteiden kannalta ehdottoman välttämätöntä.
- 92 Toiseksi, vaikka pääasiassa kyseessä olevien yksityisluonteisten tietojen julkaiseminen osoittautuisi välttämättömäksi intressien yhteensovittamista koskevalla lailla tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi, on huomautettava, että mahdollisesti rajoittamaton määrä henkilöitä voi tutustua kyseessä oleviin henkilötietoihin. Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ei kuitenkaan ilmene, että Liettuan lainsäätäjät olisi kyseistä säännöstä antaessaan tutkinut, onko näiden tietojen julkaiseminen internetissä ilman minkäänlaista tutustumisoikeutta koskevaa rajoitusta ehdottoman välttämätöntä vai voitaisiinko intressien yhteensovittamista koskevassa laissa mainitut tavoitteet saavuttaa yhtä tehokkaasti rajoittamalla niiden henkilöiden lukumäärää, jotka voivat tutustua näihin tietoihin.
- 93 Kolmanneksi on joka tapauksessa muistutettava, että käsittelyn välttämättömyyttä koskevaa edellytystä on tarkasteltava yhdessä direktiivin 95/46 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa vahvistetun niin kutsutun tietojen minimoinnin periaatteen kanssa; tämän periaatteen mukaan henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään (ks. vastaavasti tuomio 11.12.2019, *Asociația de Proprietari bloc M5A-Scara A, C-708/18*, EU:C:2019:1064, 48 kohta).
- 94 Näin ollen ainoastaan tietoja, joiden julkaiseminen on todellakin omiaan vahvistamaan julkisten vastuuhenkilöiden nuhteettomuutta ja puolueettomuutta, ehkäisemään eturistiriitoja ja torjumaan korruptiota julkisella sektorilla, voidaan käsitellä sen luonteisella tavalla, josta säädetään intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:n 1 momentissa.
- 95 Nyt käsiteltävässä asiassa intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:n 2 momentista ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen vastauksena unionin tuomioistuimen esittämään tietopyyntöön antamista selityksistä ilmenee, että suurin osa niistä tiedoista, jotka sidonnaisuusilmoituksessa on kyseisen lain 6 §:n 1 momentin nojalla mainittava, on – muun muassa rekisteröityjen henkilötunnuksia lukuun ottamatta – tarkoitus julkaista valvontalautakunnan internetsivustolla.
- 96 Tältä osin on todettava, että vaikka eturistiriitojen ja korruption ehkäisemistä julkisella sektorilla koskevan tavoitteen mukaan voi olla merkityksellistä vaatia, että sidonnaisuusilmoituksissa mainitaan tietoja, joiden avulla ilmoituksen tekijä voidaan tunnistaa, sekä tietoja, jotka koskevat ilmoituksen tekijän avio- tai avopuolisen taikka kumppanin toimintaa, sellaisten nimitietojen yleinen julkistaminen verkossa, jotka koskevat julkista rahoitusta saavan laitoksen johtajan avio- tai avopuolisoa taikka kumppania tai ilmoituksen tekijälle läheisiä henkilöitä tai hänen tuntemiaan muita henkilöitä ja jotka voivat aiheuttaa eturistiriidan, näyttää ylittävän sen, mikä on ehdottoman välttämätöntä. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 66 kohdassa todennut, ei näet vaikuta siltä, ettei tavoiteltuja yleisen edun mukaisia päämääriä voitaisi saavuttaa, jos julkaisemista varten pelkästään viitattaisiin yleisesti avio- tai avopuolisoon tai kumppaniin tapauksen mukaan ja tähän yhdistettäisiin asianmukainen maininta jälkimmäisillä toiminnassaan olevista intresseistä.

- 97 Ei myöskään vaikuta siltä, että ilmoituksen tekijän sellaisten liiketoimien luettelon, joiden arvo ylittää 3 000 euroa, järjestelmällinen julkaiseminen verkossa olisi ehdottoman välttämätöntä tavoiteltujen päämäärien kannalta.
- 98 Lopuksi on muistutettava, että yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen ei voida pyrkiä ottamatta huomioon sitä, että se on sovittava yhteen niiden perusoikeuksien kanssa, joita toimenpide koskee, saattamalla yhtäältä yleisen edun mukainen tavoite ja toisaalta kyseessä olevat oikeudet keskenään harmoniseen tasapainoon (tuomio 5.4.202, Commissioner of An Garda Síochána ym., C-140/20, EU:C:2022:258, 52 kohta). Pääasiassa kyseessä olevan käsittelyn oikeasuhteisuuden arvioimiseksi on siis määritettävä, miten vakavaa tähän käsittelyyn liittyvä yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin perusoikeuksiin puuttuminen on, ja tarkastettava, onko puuttumisen yleisen edun mukaisen tavoitteen tärkeys oikeassa suhteessa tähän vakavuuteen.
- 99 Tämän puuttumisen vakavuuden arvioimiseksi on muun muassa otettava huomioon kyseisten henkilötietojen luonne ja erityisesti se, ovatko ne mahdollisesti arkaluonteisia, sekä kyseisten tietojen käsittelyn luonne ja konkreettiset toteuttamistavat, kuten erityisesti niiden henkilöiden määrä, joilla on oikeus saada näitä tietoja, sekä tavat, joilla oikeus saada näitä tietoja toteutetaan (tuomio 11.12.2019, Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA, C-708/18, EU:C:2019, 57 kohta).
- 100 Nyt käsiteltävässä asiassa on huomautettava yhtäältä, että se, että verkossa julkistetaan yleisesti nimitiedot, jotka koskevat ilmoituksen tekijän avio- tai avopuolisoa taikka kumppania tai sellaisia ilmoituksen tekijälle läheisiä henkilöitä tai hänen tuntemiaan henkilöitä, jotka voivat aiheuttaa eturistiriidan, sekä maininta sellaisten liiketoimien kohteesta, joiden arvo ylittää 3 000 euroa, voivat paljastaa tietoja tietyistä rekisteröityjen yksityiselämään liittyvistä arkaluonteisista seikoista ja myös esimerkiksi heidän seksuaalisen suuntautumisensa. Lisäksi on niin, että koska intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:ssä säädetään muita henkilöitä kuin ilmoituksen tekijää julkisena päätöksentekijänä koskevien nimitietojen tällaisesta yleisestä julkistamisesta, siinä säädetty henkilötietojen käsittely koskee myös henkilöitä, jotka eivät ole julkisia päätöksentekijöitä ja joiden osalta kyseisessä laissa mainitut tavoitteet eivät päde samalla tavoin kuin ilmoituksen tekijän osalta.
- 101 Tällaisen puuttumisen vakavuutta voi vielä lisätä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen julkaisemisen kohteena olevien henkilötietojen kumulatiivinen vaikutus, koska niiden yhdistelmän perusteella voidaan laatia erityisen yksityiskohtainen kuva rekisteröityjen yksityiselämästä (ks. vastaavasti lausunto 1/15 (EU:n ja Kanadan välinen PNR-sopimus), 26.7.2017, EU:C:2017:592, 128 kohta).
- 102 Toisaalta on selvää, että tämä käsittely johtaa siihen, että nämä henkilötiedot ovat internetissä vapaasti koko suuren yleisön ja näin ollen mahdollisesti rajoittamattoman henkilömäärän käytettävissä.
- 103 Mainittu käsittely on siis omiaan mahdollistamaan sen, että henkilöt, jotka pyrkivät eturistiriitojen ehkäisemistä ja korruption torjumista julkisella sektorilla koskevasta yleisen edun mukaisesta tavoitteesta poikkeavista syistä saamaan tietoja ilmoituksen tekijän ja hänen perheenjäsentensä henkilökohtaisesta, aineellisesta ja taloudellisesta tilanteesta, saavat nämä tiedot vapaasti käyttöönsä (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2021, Latvijas Republikas Saeima (Liikenne- ja viestikommunikation), C-439/19, EU:C:2021:504, 118 kohta).

- 104 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 78 kohdassa todennut, mainittujen tietojen julkaiseminen voi esimerkiksi altistaa asianomaiset henkilöt jatkuvalle kohdennetulle mainonnalle, myyntitoiminnalle ja jopa rikollisen toiminnan riskille.
- 105 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen, tämän tuomion 100 kohdassa tarkoitettujen henkilötietojen käsittelyn on siis katsottava merkitsevän vakavaa puuttumista rekisteröityjen yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin perusoikeuksiin.
- 106 Tämän puuttumisen vakavuutta on verrattava eturistiriitojen ja korruption ehkäisemistä julkisella sektorilla koskevien tavoitteiden tärkeyteen.
- 107 Unionin tuomioistuin pitää tässä yhteydessä tarpeellisenä – siitä muistuttamiseksi, kuinka tärkeä korruption torjumista koskeva tavoite on unionissa – ottaa huomioon komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille osoittaman, 3.2.2014 päivätyn kertomuksen, jonka otsikko on ”Korruptiontorjuntakertomus”, (COM(2014) 38 final) ja josta ilmenee, että korruptio, joka vahingoittaa hyvää hallintoa, moitteetonta julkisten varojen hoitoa ja markkinoiden kilpailukykyä, haittaa talouskehitystä, heikentää demokratiaa ja vahingoittaa sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja oikeusvaltion periaatteita sekä horjuttaa kansalaisten luottamusta demokraattisiin instituutioihin ja prosesseihin. Kyseisessä kertomuksessa täsmennetään, että tämä ilmiö vaikuttaa koko unioniin enemmän tai vähemmän jäsenvaltioista riippuen.
- 108 Vastaavasti korruption osalta lahjontaa koskevan Euroopan neuvoston rikosoikeudellisen yleissopimuksen johdanto-osan neljännen perustelukappaleen mukaan lahjonta on ”uhka oikeusvaltioperiaatteelle, demokratialle ja ihmisoikeuksille, heikentää hyvää hallintoa, oikeudenmukaisuutta ja yhteiskunnallista tasa-arvoa, vääristää kilpailua, estää taloudellista kehitystä ja vaarantaa demokraattisten instituutioiden vakauden ja yhteiskunnan moraalisen perustan”.
- 109 Edellä esitetyn perusteella on kiistatonta, että korruption torjunta on unionissa erityisen tärkeää.
- 110 Tässä yhteydessä sidonnaisuusilmoituksiin sisältyvien henkilötietojen julkaisemisesta johtuvan puuttumisen vertaaminen niihin yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin, jotka koskevat eturistiriitojen ja korruption ehkäisemistä julkisella sektorilla, edellyttää, että otetaan huomioon muun muassa korruption todellisuus ja laajuus kyseessä olevan jäsenvaltion julkishallinnossa, joten sen vertailun tulos, joka on suoritettava yhtäältä näiden tavoitteiden sekä toisaalta yksityisyyden suojaa ja henkilötietojen suojaa koskevien oikeuksien välillä, ei väistämättä ole sama kaikissa jäsenvaltioissa (ks. analogisesti tuomio 24.9.2019, Google (Linkkien poistamisen alueellinen ulottuvuus), C-507/17, EU:C:2019:772, 67 kohta).
- 111 Kuten tämän tuomion 86 kohdasta ilmenee, tätä punnintaa varten on lisäksi otettava huomioon muun muassa se, että yleinen etu henkilötietojen julkaisemiseen voi olla erilainen ilmoituksen tekijän hoitamien tehtävien merkityksen, etenkin hänen hierarkkisen asemansa, hänelle mahdollisesti annetun julkishallinnollisen toimivallan laajuuden ja niiden valtuuksien mukaan, jotka hänellä on julkisten varojen sitomiseen ja hoitamiseen (ks. analogisesti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 81 kohta).
- 112 Tämän täsmennyksen jälkeen on todettava, että se, että suurin osa jokaisen julkisia varoja saavan laitoksen johtajan sidonnaisuusilmoitukseen sisältyvistä henkilötiedoista julkaistaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella tavalla internetissä, ei täytä harmoniseen tasapainoon saattamista koskevia vaatimuksia. Kun tällaista julkaisemista verrataan ilmoitusvelvollisuuteen, johon liittyy

- valvontalautakunnan kyseisen ilmoitukseen sisältöön kohdistama tarkastus, jonka tosiasiallinen suorittaminen asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava antamalla mainitulle elimelle tätä varten tarvittavat keinot, se merkitsee näet perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattujen perusoikeuksien huomattavasti vakavampaa loukkausta, eikä tätä suurempaa vakavuutta voida kompensoida kaikkien näiden tietojen julkaisemisesta eturistiriitojen ehkäisemisessä ja korruption torjunnassa mahdollisesti saatavilla eduilla.
- 113 Mistään unionin tuomioistuimen käytössä olevaan asiakirja-aineistoon kuuluvasta seikasta ei myöskään ilmene, että tämän tuomion 103 ja 104 kohdassa mainitun kaltaisista väärinkäytön riskejä koskevista takeista olisi säädetty pääasiaan sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä.
- 114 Siltä osin kuin on kuitenkin kyse tiedoista, jotka koskevat ilmoituksen tekijän tai muutoin kuin nimellä mainiten hänen avio- tai avopuolisonsa taikka kumppaninsa jäsenyyttä yrityksissä, laitoksissa, yhdistyksissä tai rahastoissa, heidän itsenäisen ammattinsa harjoittamista ja oikeushenkilöitä, joiden he ovat yhtiömiehinä tai osakkaina, on katsottava, että tällaisten sidonnaisuuksien olemassaoloa tai puuttumista koskevan avoimuuden ansiosta kansalaiset ja taloudelliset toimijat voivat saada luotettavan kuvan sellaisten henkilöiden taloudellisesta riippumattomuudesta, joille on annettu päätösvaltaa julkisten varojen hoidossa. Lisäksi muilta kuin läheisiltä henkilöiltä saatuja sellaisia lahjoituksia koskevat tiedot, joiden arvo on yli 150 euroa, voivat olla osoitus korruptiosta.
- 115 Jos ei horjuteta harmonista tasapainoa punnittaessa, miten paljon ilmoituksen tekijällä on päätösvaltaa, ja edellyttäen, että tietojen minimoinnin periaatetta noudatetaan, tällaisten sidonnaisuusilmoitukseen sisältyvien tietojen julkaiseminen voi olla oikeutettua niiden etujen vuoksi, joita tällainen avoimuus saa aikaan julkisten vastuuhenkilöiden nuhteettomuutta ja puolueettomuutta koskevien takeiden lujittamisena eturistiriitoja ehkäistäessä ja korruptiota torjuttaessa.
- 116 Kun otetaan huomioon kaikki edellä esitetty, ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 95/46 7 artiklan c alakohtaa ja yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohtaa ja 3 kohtaa, luettuina perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan ja 52 artiklan 1 kohdan valossa, on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään sellaisen sidonnaisuusilmoituksen, joka jokaisen julkisia varoja saavan laitoksen johtajan on toimitettava, julkaisemisesta verkossa, etenkin siltä osin kuin kyseinen julkaiseminen kattaa hänen avio- tai avopuolisoaan taikka kumppaniaan sekä sellaisia ilmoituksen tekijälle läheisiä tai hänen tuntemiaan henkilöitä, jotka voivat aiheuttaa eturistiriidan, koskevat nimitiedot tai kaikki viimeisten 12 kalenterikuukauden aikana toteutetut liiketoimet, joiden arvo on yli 3 000 euroa.

Toinen kysymys

- 117 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohtaa ja yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se, että sidonnaisuusilmoitusten keräämisestä ja niiden sisällön tarkastamisesta vastaavan viranomaisen internetsivustolla julkaistaan henkilötietoja, joista voi ilmetä epäsuorasti luonnollisen henkilön poliittisia mielenpiteitä, ammattiliiton jäsenyys tai seksuaalinen suuntautuminen, merkitsee näissä säännöksissä tarkoitettua erityisiä henkilötietoryhmiä koskevaa käsittelyä.

- 118 Direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohdan ja yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan nojalla kiellettyjä ovat muun muassa sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys, sekä luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevien tietojen käsittely. Näiden artiklojen otsikon mukaan kyse on erityisistä henkilötietoryhmistä, ja nämä tiedot luonnehditaan kyseisen direktiivin johdanto-osan 34 perustelukappaleessa ja kyseisen asetuksen johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa myös arkaluonteisiksi tiedoiksi.
- 119 Vaikka käsiteltävässä asiassa henkilötiedot, joiden julkaiseminen on intressien yhteensovittamista koskevan lain 10 §:n 1 momentin nojalla pakollista, eivät ole luonteeltaan direktiivissä 95/46 ja yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien katsoo, että ilmoituksen tekijän avio- tai avopuolisoa taikka kumppania koskevien nimitietojen perusteella on mahdollista päätellä tiettyjä tietoja ilmoituksen tekijän ja hänen avio- tai avopuolisonsa taikka kumppaninsa elämästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta.
- 120 Näin ollen on ratkaistava, kuuluvatko tiedot, joista voi paljastua älyllisesti yhdistelemällä tai pääättelemällä luonnollisen henkilön sukupuolinen suuntautuminen, direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohdassa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin ”erityisiin henkilötietoryhmiin”.
- 121 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on tältä osin katsottu, että unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkittamisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös sen asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (tuomio 21.12.2021, Bank Melli Iran, C-124/20, EU:C:2021:1035, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 122 Direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on kiellettävä sellaisten henkilötietojen käsittely, jotka ”koskevat” rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista tai filosofista vakaumusta tai ammattiliittoon kuulumista, sekä terveyteen ja seksuaaliseen käyttäytymiseen ”liittyvien” tietojen käsittely. Yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa puolestaan säädetään, että muun muassa sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ”ilmenee” rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys, sekä terveyttä ”koskevien” tietojen taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista ”koskevien” tietojen käsittely on kiellettyä.
- 123 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 85 kohdassa pääosin todennut, vaikka se, että näissä säännöksissä käytetään verbiä ”ilmetä”, sopii yhteen sen kanssa, että huomioon otetaan käsittely, joka koskee paitsi ominaisesti arkaluonteisia tietoja myös tietoja, joista selviää epäsuorasti älyllisen päättelyn tai vertailun perusteella tämän luonteisia tietoja, ilmaisu ”koskevat” ja ilmaisu ”liittyvät” näyttävät sitä vastoin viittaavan siihen, että käsittelyn ja kyseisten, ominaisesti tietyn luonteisina pidettyjen tietojen välillä on suurempi ja välittömämpi yhteys.
- 124 Tällainen tulkinta, joka johtaisi eron tekemiseen sen mukaan, minkä tyyppisistä arkaluonteisista tiedoista on kyse, ei olisi kuitenkaan johdonmukainen kyseisen säännöksen asiayhteyden perustuvan arvioinnin kanssa eikä etenkin yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 15 alakohdan kanssa, jonka mukaan ”terveystietoja” ovat luonnollisen henkilön fyysiseen tai psyykkiseen terveyteen liittyvät henkilötiedot, mukaan lukien sellaiset tiedot terveyspalvelujen tarjoamisesta, jotka ”ilmaisevat” hänen terveydentilansa, ja kyseisen asetuksen johdanto-osan 35

perustelukappaleen kanssa, jossa todetaan, että terveyttä koskevia henkilötietoja ovat kaikki tiedot, jotka koskevat rekisteröidyn terveydentilaa ja ”paljastavat” tietoja rekisteröidyn entisestä, nykyisestä tai tulevasta fyysisen terveyden tai mielenterveyden tilasta.

- 125 Käsitteiden ”erityiset henkilötietoryhmät” ja ”arkaluontoiset tiedot” laajaa tulkintaa tukee lisäksi direktiivin 95/46 ja yleisen tietosuoja-asetuksen tavoite, joka on palautettu mieleen tämän tuomion 61 kohdassa ja jona on turvata luonnollisille henkilöille heitä koskevien henkilötietojen käsittelyssä heidän perusoikeutensa ja -vapautensa ja erityisesti heidän yksityisyyttä koskevan oikeutensa korkeatasoinen suoja (ks. vastaavasti tuomio 6.11.2003, Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, 50 kohta).
- 126 Toisenlainen tulkinta olisi lisäksi ristiriidassa direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohdan ja yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan tarkoituksen kanssa, jona on varmistaa parempi suoja sellaista käsittelyä vastaan, joka sen kohteena olevien tietojen erityisen arkaluontoisuuden vuoksi voi merkitä – kuten direktiivin 95/46 johdanto-osan 33 perustelukappaleesta ja yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 51 perustelukappaleesta ilmenee – erityisen vakavaa puuttumista yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin perusoikeuksiin, jotka on taattu perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa (ks. vastaavasti tuomio 24.9.2019, GC ym. (Arkaluonteisten tietojen poistaminen hakutulosten luettelosta), C-136/17, EU:C:2019:773, 44 kohta).
- 127 Näitä säännöksiä ei siis voida tulkita siten, että sellaisten henkilötietojen käsittely, joista selviää epäsuorasti luonnollista henkilöä koskevia arkaluonteisia tietoja, jäävät mainituissa säännöksissä säädetyn tehostetun suojajärjestelmän ulkopuolelle, sillä muutoin vaarannettaisiin kyseisen järjestelmän tehokas vaikutus ja luonnollisten henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien suoja, joka sillä pyritään varmistamaan.
- 128 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohtaa ja yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se, että sidonnaisuusilmoitusten keräämisestä ja niiden sisällön tarkastamisesta vastaavan viranomaisen internetsivustolla julkaistaan henkilötietoja, joista voi ilmetä epäsuorasti luonnollisen henkilön seksuaalinen suuntautuminen, merkitsee näissä säännöksissä tarkoitettua erityisiä henkilötietoryhmiä koskevaa käsittelyä.

Oikeudenkäyntikulut

- 129 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY 7 artiklan c alakohdasta ja luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27.4.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen**

(EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohtaa ja 3 kohtaa, luettuina Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan ja 52 artiklan 1 kohdan valossa, on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään sellaisen sidonnaisuusilmoituksen, joka jokaisen julkisia varoja saavan laitoksen johtajan on toimitettava, julkaisemisesta verkossa etenkin siltä osin kuin kyseinen julkaiseminen kattaa hänen avio- tai avopuolisoaan taikka kumppaniaan sekä sellaisia ilmoituksen tekijälle läheisiä tai hänen tuntemiaan henkilöitä, jotka voivat aiheuttaa eturistiriidan, koskevat nimitiedot tai kaikki viimeisten 12 kalenterikuukauden aikana toteutetut liiketoimet, joiden arvo on yli 3 000 euroa.

- 2) Direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohtaa ja asetuksen 2016/679 9 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se, että sidonnaisuusilmoitusten keräämisestä ja niiden sisällön tarkastamisesta vastaavan viranomaisen internetsivustolla julkaistaan henkilötietoja, joista voi ilmetä epäsuorasti luonnollisen henkilön seksuaalinen suuntautuminen, merkitsee näissä säännöksissä tarkoitettua erityisiä henkilötietoryhmiä koskevaa käsittelyä.**

Allekirjoitukset